

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

18 aprilie 2018

mun.Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Judecători

Nicolae Gordilă,

Elena Covalenco,

Iurie Diaconu,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 decembrie 2017, declarat de către avocatul Palancica Victor în numele inculpatului

Lipceanu Artiom Sergiu, născut la 24 decembrie 1983, originar din s.Ustia, r-nul Dubăsari, domiciliat în mun.Chișinău, str.Calea Ieșilor 55/2, ap.57, cu viza de reședință în s.Ustia, r-nul Dubăsari.

Termenul examinării cauzei:

1. Prima instanță: 26.06.2017 - 20.07.2017;

2. Instanța de apel: 28.08.2017 - 19.12.2017;

3. Instanța de recurs: 12.03.2018 - 18.04.2018.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 20 iulie 2017, Lipceanu Artiom a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.187 alin.(2) lit.d) și f) Cod penal la 4 ani închisoare și amendă în mărime de 900 unități convenționale, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

2. Prima instanță, examinând cauza în procedura prevăzută de art.364¹ Cod de procedură penală, a constatat că Lipceanu Artiom, la 05 aprilie 2017, ora 08.00, urmărind scopul sustragerii bunurilor altei persoane, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor prejudiciabile, dorind și admițând în mod conștient survenirea acestor urmări, aflându-se la intersecția străzilor Petru Movilă și Alexei Sciusev, mun.Chișinău, acționând în vederea realizării scopului criminal, utilizând un dispozitiv electronic din timp pregătit, a blocat semnalul de încuiere a ușilor automobilul de model „Renault Koleos”, cu n/î TWT 744, remis de la telecomanda posesorului acestuia și în momentul în care proprietarul automobilului, Urechean Jana s-a îndepărtat de automobil pentru a-și duce copilul minor la instituția de învățământ din apropiere, a pătruns în automobilul, unde depistând un portmoneu din piele de marcă „Guess”, la prețul de 945 lei, în care se aflau mijloace bănești în sumă de 550 lei, l-a luat ilegal în posesia sa, iar când a fost observat de partea vătămată, care se întorcea în grabă spre automobil, nu a renunțat la acțiunile sale criminale și dezvoltând intenția sa până la sustragerea deschisă a bunurilor depistate în automobil, în pofida strigătelor părții vătămate, a ieșit din automobil cu bunurile sustrase și a părăsit locul comiterii infracțiunii, cauzându-i o daună în proporții considerabile.

3. Împotriva sentinței a declarat apel avocatul V.Palancica în numele inculpatului, care a solicitat casarea acesteia în partea stabilirii pedepsei, rejudecarea cauzei în această parte și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin

care lui A.Lipceanu să-i fie aplicată pedeapsa penală prin prisma prevederilor art.79 sau 90 Cod penal, invocând că instanța a aplicat o pedeapsă individualizată greșit; - instanța nu a dat deplină eficiență prevederilor art.75 Cod penal și nu a ținut cont de circumstanțele cauzei, de persoana inculpatului, precum și de comportamentul acestuia de până și după comiterea infracțiunii, că are doi copii minori la întreținere, la locul de trai se caracterizează pozitiv, nu are antecedente penale; - inculpatul a conștientizat gravitatea faptelor sale și nu prezintă pericol social; - se căiește sincer pentru fapta comisă și nu este rațională aplicarea unei pedepse cu executare reală.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 decembrie 2017, apelul declarat de către avocatul V.Palancica în numele inculpatului a fost respins ca nefondat.

În motivarea soluției instanța de apel a reținut că sentința a fost contestată doar în partea stabilirii pedepsei penale.

Astfel, instanța a indicat că, contrar celor afirmate de avocat, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei penale, prima instanță a dat deplină eficiență prevederilor art.7, 61 și 75 Cod penal, ținând cont de toate circumstanțele cauzei, de gravitatea infracțiunii săvârșite, care face parte din categoria celor grave, de motivul acesteia, de persoana inculpatului, care anterior a fost condamnat, inclusiv pentru infracțiuni similare, fapt ce denotă că pedepsele aplicate anterior nu și-au atins scopul de corectare și reeducare a inculpatului, că și-a recunoscut vina și s-a căit sincer pentru fapta comisă, a restituit prejudiciul cauzat prin infracțiune, solicitând examinarea cauzei în procedură simplificată, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, și corect a conchis că realizarea scopului pedepsei penale va fi posibilă doar prin executarea reală a pedepsei penale aplicate.

Complementar, instanța de apel a precizat că suspendarea condiționată a executării pedepsei penale nu este o altă categorie de pedeapsă, ci o măsură oferită persoanei prin lege de a demonstra că infracțiunea comisă de ea este un incident în viața ei, iar în speță, având în vedere personalitatea inculpatului, precum și că lipsesc circumstanțe atenuante sau excepționale, aplicarea față de inculpat a prevederilor art.90 Cod penal, nu este oportună.

Cu referire la argumentul apelantului, precum că față de inculpat pot fi aplicate prevederile art.79 Cod penal, pe motiv că inculpatul a contribuit activ la descoperirea infracțiunii și a reparat prejudiciul cauzat prin infracțiune, instanța de apel a menționat că prevederile respective nu pot fi aplicate față de inculpat din considerentul că, potrivit normei date, pot fi recunoscute circumstanțe excepționale ale cauzei, acele circumstanțe, legate de scopul și motivele faptei, de rolul vinovatului în săvârșirea infracțiunii, de comportarea lui în timpul și după consumarea infracțiunii, de alte circumstanțe care micșorează esențial gravitatea faptei și a consecințelor ei, precum și de contribuirea activă a participantului unei infracțiuni săvârșite în grup la descoperirea acesteia, iar în speță asemenea circumstanțe nu au fost stabilite.

Concomitent, argumentele invocate de apelant întru aplicarea față de inculpat a prevederilor art.79 Cod penal, și anume că inculpatul și-a recunoscut vina, se căiește de cele comise și a reparat prejudiciul cauzat prin infracțiune, pe care le consideră drept circumstanțe excepționale, instanța le-a apreciat drept nefondate, având în vedere că prima instanță i-a atenuat pedeapsa penală, aplicând prevederile art.364¹ Cod de procedură penală, numindu-i o pedeapsă sub nivelul minim prevăzut de lege, adică de 4 ani închisoare, pe când pedeapsa minimă prevăzută de art.187 alin.(2) Cod penal este de 5 ani închisoare.

5. Împotriva deciziei a declarat recurs ordinar avocatul V.Palancica în numele inculpatului care, indicând temeiurile prevăzute de art.427 alin.(1) pct.6) și 10) Cod de

procedură penală, solicită casarea acesteia în partea stabilirii pedepsei, rejudicarea cauzei în această parte și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care lui A.Lipceanu să-i fie aplicată pedeapsa penală prin prisma prevederilor art. 90 Cod penal, pe motiv că instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel; - a fost aplicată o pedeapsă individualizată contrar prevederilor legale; - instanța nu a dat deplină eficiență prevederilor art.75 Cod penal și i-a aplicat inculpatului o pedeapsă prea aspră; - instanța nu a ținut cont că inculpatul și-a recunoscut vina și se căiește sincer pentru fapta comisă, solicitând examinarea cauzei în procedură simplificată, a restituit prejudiciul cauzat și s-a împăcat cu partea vătămată, aceasta neavând pretenții față de inculpat, că a conștientizat gravitatea faptelor sale și nu prezintă pericol social, că are doi copii minori la întreținere, la locul de trai se caracterizează pozitiv, nu are antecedente penale; - instanța nu a ținut cont că față de inculpat pot fi aplicate, inclusiv prevederile art.79 Cod penal.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul V.Palancica în numele inculpatului în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, ținând cont de opinia procurorului expusă în referință, prin care se solicită declararea inadmisibilității recursului ordinar, Colegiul penal decide asupra inadmisibilității acestuia din următoarele considerente.

Potrivit art.422 Cod de procedură penală, termenul de declarare a recursului ordinar împotriva hotărârilor instanței de apel este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

În conformitate cu prevederile art.230 alin.(2) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Momentul de la care începe să curgă termenul de atac este riguros precizat de lege, adică data pronunțării deciziei, iar depășirea acestui termen duce la decăderea părților din dreptul de a folosi calea de atac.

Reieșind din procesul-verbal al ședinței de judecată din 19.12.2017, atât inculpatul, cât și avocatul acestuia, V.Palancica au fost prezenți la pronunțarea dispozitivului deciziei instanței de apel, instanță care, respectând prevederile art.338 alin.(3) Cod de procedură penală, a anunțat participanții la proces că pronunțarea deciziei motivate va avea loc la 16.01.2018, ora 14.00 (f.d.28-30 v.2). În ședința de judecată din 16.01.2018, după cum rezultă din procesul-verbal (f.d.30 v.2), la pronunțarea deciziei motivate atât inculpatul, cât și avocatul nu s-au prezentat, dar instanța, respecând prevederile art.338 alin.(4) Cod de procedură penală, a expediat participanților la proces câte o copie a deciziei motivate în aceeași zi (f.d.39-40 v.2).

Conform art.231 alin.(2)-(3) Cod de procedură penală, calcularea termenelor procedurale se pornește de la ora, ziua, luna și anul indicate în actul care a provocat curgerea termenului, iar la calcularea termenelor pe ore sau pe zile nu se ia în calcul ora sau ziua de la care începe să curgă termenul, nici ora sau ziua în care acesta se împlinește.

Astfel, termenul de 30 de zile, prevăzut de art.422 Cod de procedură penală, pentru depunerea recursului ordinar, urma să expire la sfârșitul zilei de 16.02.2018.

Reținând faptul că avocatul V.Palancica în numele inculpatului a depus recurs ordinar abia la data de 21.02.2018 (f.d.54-63 v.2), adică după expirarea termenului legal de 30 de zile, Colegiul penal conchide că acesta nu poate fi considerat ca declarat în termen.

Mai mult, atât în dispozitivul deciziei motivate, cât și în dispozitivul deciziei din 19.12.2017, instanța a explicat modul și termenul de atac al deciziei în instanța ierarhic superioară (f.d.38 v.2).

Motivul invocat de recurent, precum că termenul de declarare a recursului urmează a fi calculat din 24.01.2018, data când a primit prin poștă decizia motivată, nu

poate fi reținut, deoarece în lege este cert stipulat momentul începerii curgerii acestui termen, excepție făcând doar persoanele arestate, iar avocatul, cunoscând despre data pronunțării deciziei motivate, urma să se încadreze în termenul de declarare a recursului oferit tuturor participanților la proces. Mai mult, după cum s-a menționat mai sus, instanța de apel a respectat procedura prevăzută de art.338 alin.(4) Cod de procedură penală expedind recurentului o copie a deciziei motivate în aceeași zi.

Colegiul atestă că, termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se va respinge ca tardiv, deoarece legea procesual penală ce reglementează procedura examinării recursului ordinar, nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

Având în vedere că în situația în care recursul este respins ca fiind declarat peste termen, instanța de recurs nu se expune asupra circumstanțelor de drept ale cauzei și legalității hotărârii adoptate, Colegiul penal nu are teme de a se expune asupra legalității deciziei instanței de apel.

Potrivit prevederilor art.432 alin.(2) pct.2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în baza materialelor din dosar, și, prin decizie motivată, va decide în unanimitate asupra inadmisibilității recursului înaintat în cazul în care se constată că recursul este declarat peste termen.

Având în vedere cele expuse supra, Colegiul penal constată că recursul ordinar declarat de către avocatul V.Palancica în numele inculpatului este declarat peste termenul de declarare a recursului, prevăzut de art.422 Cod de procedură penală.

Astfel, reieșind din circumstanțele indicate, Colegiul penal decide asupra inadmisibilității recursului ordinar declarat de către avocatul V.Palancica în numele inculpatului, ca fiind declarat peste termen.

7. În conformitate cu prevederile art.432 alin.(1)-(2) pct.2) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Palancica Victor în numele inculpatului Lipceanu Artiom, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 decembrie 2017, în cauza penală în privința lui Lipceanu Artiom, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 18 mai 2018.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Elena Covalenco

Iurie Diaconu